

nepřímo též potřebám bytovým jiných tříd, jelikož uvolňuje se tím jistý počet nemovitostí neb místností obytných, kterých by jinak i zámožnější třídy k ukojení svých potřeb používati byly nuceny. Okolnost, že domek byl opatřen zařízeními a místnostmi nesloužícími toliko k ukojení potřeb bytových, nezbavuje pronajímatele povinnosti, §em 8 lich. zák. mu uložené, by z ní nežádal nebo nedal sobě nebo jinému poskytovat nebo slibovat jako nájemné částky zřejmě přemrštěné.

Právě pochybenou jest též další výtka, že nalézací soud neprávem pokládá! druhou část posudku znalce H-a za nezávažnou, ve které znalec, zjistiť p ř i m ě ř e n é n á j e m n é za účelem zjištění oné částky, kterou by bylo dužno pokládati za lichvářskou, a vypočítav tržní cenu nemovitosti, dospívá k závěru, že požadované nájemné 7500 Kč (ve skutečnosti bylo požadováno též 12000 Kč) odpovídá 6% nímu zúročení této ceny. Než výpočet takový by bylo lze položit za podklad řešení otázky přiměřenosti po případě přemrštěnosti nájemného jen za předpokladu, kdyby poměry na realitním trhu byly pravidelné. O tom však z důvodů na snadě jsoucích nemůže býti řeči. Otázku přiměřenosti požadovaného nájemného lze řešiti za dnešních poměrů toliko ve spojení s oněmi ustanoveními, jež upravují za účelem ukojení potřeb, v §u 8 lich. zák. uvedených, přípustnou výši nájemného. Vzhledem k ustanovením těm bude u nemovitostí a místností, podléhajících v době spáchání činu zákonu na ochranu nájemníků, k nimž patří též domek stěžovatelů, vystavený již dávno před válkou, zachovati postup, kterého dbal znalec H. sám ku zjištění přiměřeného nájemného. Dlužno totiž zjistiť základnu v době činu platným zákonem o ochraně nájemníků volenou a pak připočítati částky těmi kterými zákony o ochraně nájemníků za přípustné prohlášené. Za přemrštěné pak dlužno považovati nájemné, které takto zjištěné částky zřejmě převyšuje. Toliko u nemovitostí ostatních možno činiti výpočet jiný a to zpravidla podle theorie nákladů pořizovacích obdobně jako u movitých předmětů potřeby. Právem tedy nalézací soud nepřihlížel k druhé části posudku znalce H-a, který v první část, zjistiť shora uvedenou základnu, implicitě tím přihlížel též k položce v ní obsažené, týkající se amortisace domu. Namítá-li konečně zmateční stížnost, že podle §u 14 zákona o ochraně nájemníků ze dne 30. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n. na smlouvu učiněnou na určitou dobu aspoň 3 let o bytech, skládajících se mimo kuchyně a obytné pokojíky pro služebné ze 4 nebo více obytných místností, nevztahují se ustanovení §§ů 8 až 12 cit. zák. a že vzhledem k tomu, že napadený rozsudek byl vynesena po účinnosti tohoto zákona, dle článku IV. a IX. vyhl. pat. k trestnímu zákonu předpisu toho mělo býti použito také v případě daném, přehlíží, že toto ustanovení rázu administrativního nelze pokládati za novelu k trestnímu zákonu, nehledíc ani k tomu, že obmezuje účinnost svou výslovně na smlouvy, učiněné po vyhlášení tohoto zákona.

Čís. 1867.

Seznam v cestovním pase o dovážených valutách, stranou zhotovený a orgánem pasové kontroly co do správnosti potvrzený, jest veřejnou listinou ve smyslu §u 199 d) tr. zák.

Jde o podvod, nikoliv o pouhý přestupek důchodkový, předložil-li jej pachatel bankovnímu úřadu ministerstva financí za účelem vylákání povolení k vývozu československých korun.

Není překročením obžaloby (§ 281 čís. 8 tr. ř.), dal-li nalézací soud, pokládaje se svého právního stanoviska jinou stránku děje za závažnou, než obžaloba, tomuto odchylnému názoru výraz i ve výroku rozsudečném.

Byť i právní názor, ve výroku vyslovený, byl nesprávným, není tu zmatečnosti, dlužno-li čin i při správném posouzení podřadití témuž ustanovení trestního zákona, jakému byl podřaděn ve výroku rozsudečném.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1925, Zm I 643/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. září 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 8, 197, 199 písm. d) tr. zák. a přestupkem podle §u 320 písm. f) tr. zák., opravil však výrok rozsudku nalézacího soudu v ten smysl, že stěžovatel v době mezi 7. a 8. červencem 1924 v tom úmyslu, by Československou republiku v jejím výsostném právu na ochranu československé měny poškodil, potvrzení pohraniční kontroly pasové o dovozu valut, tedy veřejnou listinu, přepsav v ní částku 14.500 Kč na 114.500 Kč padělal a, aby podloudně vyvezení 100.000 Kč z Československé republiky docílil, listinu tu bankovnímu úřadu ministerstva financí v Praze dne 8. července 1924 za účelem povolení vývozu předložil a předsevzal tak čin ke skutečnému vykonání vedoucí, při čemž zločin jen pro překážku odjinud v to příšlou dokonán nebyl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek důvody zmatečnosti čís. 5, 8, 9 a) a 10 §u 281 tr. ř., avšak neprávem. Co se týče námitek po stránce formální jest sice připustiti, že stěžovatel podle výroku rozsudku byl uznán vinným nedokonaným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., spáchaným tím, že padělav cestovní pas, tedy veřejnou listinu přepsáním v potvrzení o dovozu valut částky 14.500 Kč na částku 114.500 Kč, předložil jej v podvodném úmyslu bankovnímu úřadu ministerstva financí v Praze za účelem povolení vývozu, kdežto v důvodech rozsudku spatřuje nalézací soud skutkovou podstatu tohoto zločinu v tom, že padělal způsobem právě uvedeným nikoliv cestovní pas samotný, nýbrž ono potvrzení v něm zapsané, které pokládá za veřejnou listinu vydanou pokud se týče potvrzenou československým pohraničním kontrolním úřadem, opatřenou příslušným podpisem i razítkem úředním, nechťsi již listina ta pokud se týče potvrzení ono přímo do pasu byla vyhotovena, nebo jako zvláštní listina úřední vyhotovena býti měla. Nelze tedy popírat, že tu jest jistý rozpor mezi výrokem a důvody rozsudku a jest také správné, že nalézací soud pro svůj výrok, že stěžovatel paděláním onoho soupisu dopustil se padělání samotného pasu, neuvádí důvodů. Než vady ty nečiní rozsudek, jak míní stěžovatel,

zmatečným ve smyslu § 281 čis. 5 tr. ř., který vyžaduje, aby rozsudek trpěl vnitřním rozporem (nejasností a nedostatkem důvodů) ve výroku o rozhodných skutkových okolnostech. Stížnost sama ani ne tvrdí že nalézací soud má za prokázány skutečnosti logicky se vylučující, ani, že nelze z rozsudku poznati, které skutkové okolnosti běře za prokázané čili nic, ani, že soudi k takovým okolnostem nepřihlížel a že přesně neuvádí důvodů. Výtky její týkají se právního posouzení skutkového děje zjištěného způsobem formálně bezvadným. V tom nelze však spatřovati dovolávaného důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř.

Vytykány rozpor mezi právním posouzením věci ve výroku a v důvodech nezakládá však ani zmatku čis. 9 a) Šu 281 tr. ř. Skutkový podklad v obou případech jest totožný, t. j. padělání v seznamu valut, obžalovaným samotným pořízením, který si sám do pasu cestovního vepsal a který strážmistr L. jako příslušný orgán pasové kontroly potvrdil svým podpisem a k němuž úřední razítko přičinil. Dlužno sice přisvědčiti stížnosti, že právní posouzení, zračící se ve výroku rozsudku jest nesprávné, jelikož soupis valut, obžalovaným pořízený, jest listinou zcela samostatnou, kterou si obžalovaný mohl zhotoviti na zvláštním papíře (§ 19, 20 vlád. nař. čis. sb. 46 z r. 1924), takže vepsáním do pasu nestala se podstatnou částí pasu a nelze tedy v padělání této nahodile v pasu vyhotovené listiny spatřovati padělání cestovního pasu samotného. Než stížnost jest na omylu, míníc, že čin obžalovaného jest beztrestným. Pro řešení otázky, zda jde o padělání listiny veřejné, jest v tomto případě úplně lhostejno, zda vyhotovil si obžalovaný onen seznam, který později padělal, sám čili nic. Správnost seznamu o dovážených platidlech byla orgánem pohraniční pasové kontroly potvrzena, čímž seznam ten stal se podstatnou částí tohoto potvrzení úředního orgánu, takže stěžovatel paděláním seznamu padělal též ono úřední potvrzení, předstíraje tím, že potvrzení to týká se padělaného obsahu tohoto seznamu. Jelikož potvrzení bylo dáno příslušným orgánem pohraniční kontroly, tedy veřejným úředníkem v oboru jeho působnosti na základě Šu 19(2) a 20(4) vlád. nař. ze dne 29. února 1924, čis. 46 sb. z. a n., dlužno jej spojením s potvrzeným obsahem dotyčného seznamu pokládati za listinu veřejnou ve smyslu Šu 199 písm. d) tr. zák. Třebaže právní názor vyslovený ve výroku rozsudku, že padělání onoho potvrzení jest paděláním cestovního pasu samotného, jest nesprávným, nebyl tím porušen zákon v neprospěch stěžovatele, jelikož čin jeho i při správném právním posouzení dlužno podřaditi témuž ustanovení trestního zákona (§§ 8, 197, 199 d) tr. zák.), jak to učinil soud nalézací ve výroku. Namítá-li zmateční stížnost, že ani u hlavního líčení návrh obžaloby, se kterým se kryje výrok rozsudku, nebyl změnen a zejména nebylo navrženo odsouzení obžalovaného pro zločin podvodu, jehož se prý dopustil paděláním onoho soupisu, v cestovním pase napsaného, a že proto nalézací soud pod následky zmatečnosti dle § 281 čis. 8 tr. ř. a § 267 tr. ř. nebyl oprávněn uznati obžalovaného v tom směru vinným, přehlíží jednak, že obžalobní čin, jak je vylíčen v důvodech obžaloby, se úplně kryje s dějem, nalézacím soudem zjištěným, jednak, že nalézací soud, kladl-li veřejný obžalobce se svého právního stanoviska důraz na jednotlivou stránku děje, není tím dle §§ 262, 267 tr. ř. vázán,

pokládá-li se svého stanoviska právního jinou stránku za závaznou. Nemohlo by proto býti řeči o překročení obžaloby, kdyby nalézací soud svému správnému právnímu názoru dal výraz i ve výroku. Podle celého obsahu důvodů jest ostatně napadený doslov výroku rozsudku vysvětliti — jak to též zmateční stížnost připouští — úvahou, že dotyčný seznam, zapsaný v cestovním pase, dlužno aspoň fysicky za jeho část pokládati a že s toho hlediska lze mluvíti i o padělání pasu samotného. Běží tedy vlastně jen o nepřesnou stylisaci, takže stačí výrok v tom směru opravit. Tím pozbývají veškerého podkladu vývody, jimiž zmateční stížnost snaží se dokázati, že tu není skutkové podstaty §§ 8, 197, 199 d) tr. zák., ježto instituce cestovních pasů nemá toho účelu, aby stát ve svém právu na úpravu měny, nebo ve svém právu na hospodářsko-finanční kontrolu, nebo ve svém právu na ochranu čsl. měny před škodou byl chráněn, takže paděláním cestovního pasu poškození státu na těchto právech nemohlo vůbec nastati.

Namítá-li stížnost s hlediska zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř., že výsostné právo státu při vydávání legitimačních listin nebylo paděláním soupisu valut nijak dotčeno, jelikož soupis ten do cestovního pasu ne náleží a tedy netvoří integrující část textu cestovního pasu, přehlíží, že onen seznam valut ve spojení s potvrzením orgánu pohraniční kontroly jest sám o sobě ve smyslu §u 19 a 20 cit. vlád. nař. listinou legitimační v širším smyslu slova, vydávanou na základě onoho výsostného práva státu, které podle zjištění nalézacího osudu činem stěžovatelovým mělo býti poškozeno. Bezpodstatnou jest též námitka, že, i kdyby seznamu valut byl přiznán ráz veřejné listiny, nelze padělání jeho pokládati za zločin podvodu, jelikož obsahově určité vymezené subjektivní právo státu na ochranu měny vůbec neexistuje, takže stát činem trestným na něm neměl a nemohl utrpěti škodu. Na vyvrácenou stačí tu poukázati zmateční stížnost na ustanovení §u 2 čís. 2 zákona ze dne 14. prosince 1923 o ochraně čsl. měny a oběhu zákonných platidel, čís. 7 Sb. z. a n. na rok 1924, kterým vláda se zmocňuje, by stanovila za účelem ochrany čsl. měny předpisy pro dovoz a vývoz drahých kovů a cizozemských i československých platidel a jich poukazy do ciziny, a na předpisy §§ 19 a 20 cit. vlád. nař., na základě §u 2 čís. 2 cit. zák. vydané, které stanoví právo státu, aby vývoz čsl. platidel stal se za účelem ochrany čsl. měny jen za podmínek tam uvedených. O tom, že v tomto případě běží jen o poškození abstraktního práva státního dohledu, nemůže býti vzhledem ku zjištění rozsudku řeči. Úmysl obžalovaného směřoval k tomu, aby předložením padělané veřejné listiny vylákal na bankovním úřadu bez dalšího předepsaného řízení povolení k vývozu 100.000 československých korun efektních, předstíraje, že jde o částku dováženou z Rakouska, a aby tuto částku, vykazav se vylákaným povolením, podloudně k svému prospěchu z Československé republiky vyvezl. Jest tedy zřejmo, že obžalovanému nešlo o pouhé poškození práva státního dohledu, nýbrž o maření účelu státního dozoru na hranicích, tedy aby překazil účel opatření, který stát citovanými předpisy sleduje z důvodů ochrany čsl. měny. Pokud zmateční stížnost tvrdí, že obžalovaný neměl tohoto úmyslu, nýbrž že vše podnikal ve vědomí, že se tím dopouští přestupku důchodkového, musí vzhledem k zásadě §u 288 čís. 3 tr. ř. zůstatí bez povšimnutí, jelikož rozsudek úmysl ten formálně bezvadným

způsobem zjišťuje. Ostatně obhajoba ta by obžalovaného nemohla vyvinuti, jelikož není než nepřipustným dovoláním se omylu o trestním právu (§ 3 tr. zák.). Stížnost jest konečně též na omylu, tvrdíc, že jde jen o přestupek důchodkový. Jak podle Šu 3 zákona ze dne 14. prosince 1923, čís. 7 Sb. z. a n. z roku 1924, tak podle Šu 26 cit. vlád. nař. trestají se přestupky tohoto nařízení jen tehdy trestem tam uvedeným, není-li čin dle jiných trestních norem přísněji trestným. Ostatně též § 237 důch. tr. zák. zvláště poukazuje na soudní trestnost podle všeob. trestního zákonníka, jde-li o podloudnictví pomocí padělaných neb podvržených listin. Právem tedy nalézací soud, zjistiv veškeré náležitosti skutkové povahy po stránce objektivní a subjektivní, podřadil čin obžalovaného pod ustanovení §§ 8, 197, 199 d) tr. zák. Tím vyvrácena jest též námitka stížnosti s hlediska zmatku čís. 10 Šu 281 tr. ř. uplatňovaná, že tu jde pro nedostatek úmyslu, státu způsobiti škodu, nanejvýš o přestupek podle § 320 písm. f) tr. zák., nehledě ani k tomu, že zmatek ten po zákonu roveden není, jelikož nevychází ze skutkového zjištění rozsudku po stránce subjektivní.

Čís. 1868.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

»Věřitelem« (§ 1 zákona) jest, komu přísluší proti jiné osobě pohledávka, která může býti vymáhána ze jmění dlužníkovy.

»Exekuce hrozí«, je-li objektivně nebezpečí, že bude zavedena, a ví-li dlužník o tomto nebezpečí.

V subjektivním směru nevyžaduje skutková podstata přečinu Šu 1 zákona, aby pachatel byl známa výše pohledávky věřitelovy.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1925, Zm II 410/24).

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského osudu v Novém Jičíně ze dne 8. února 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem maření exekuce podle Šu 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pochybeny jsou vývody zmateční stížnosti po stránce věcné. Stěžovatel je na scestí, míně, že tu není skutkové podstaty činu, z něhož jest viněn, jelikož tu prý není pohledávky, nýbrž toliko tvrzený nárok na náhradu škody, pochybný a neurčitý nejen co do výše, nýbrž též co do důvodu. Nemůže podle zjištění rozsudku především býti řeči o tom, že tu jde jen o nárok tvrzený a co do důvodů pochybný. Stačí poukázati na právoplatný rozsudek porotního soudu, jenž důvod onoho nároku, t. j. těžké poškození odpůrcovo u překročení mezí přípustné sebeobraný zjišťuje, čímž vázán jest ve smyslu Šu 268 c. ř. s. i civilní soud. Spornost výše nároku však nevylučuje, že stěžovateli nehrozí po zjištění jeho výše exekuce. Věřitelem ve smyslu zákona o maření exekuce jest, komu